

Innst. 51 L

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om ny stortingsgodtgjørelseslov

---

Til Stortinget

1. Innledning

Stortingets presidentskap fremmer i denne innstillingen forslag om ny stortingsgodtgjørelseslov til erstatning for lov 16. desember 2011 nr. 61 om godtgjørelse for stortingsrepresentanter (stortingsgodtgjørelsesloven). Presidentskapet fremmer samtidig forslag om at forskrift 8. desember 2011 nr. 1265 om godtgjørelse for stortingsrepresentanter (stortingsgodtgjørelsesforskriften, heretter forskriften) oppheves, og at reglene som i dag er gitt i forskriften, videreføres i loven. Forslaget innebærer relativt omfattende endringer i lovens struktur, noen språklige endringer og enkelte innholdsmessige endringer og presiseringer.

Presidentskapet fremmer forslaget av flere årsaker. Reglene knyttet til stortingsrepresentantenes godtgjørelser fremkommer i dag både av lov, forskrift og ulike retningslinjer. Regelverket som regulerer stortingsrepresentanters godtgjørelse mv., er ikke så omfattende at det er hensiktsmessig at reglene både skal finnes i lov og forskrift, og det kan i dag være krevende å finne frem til hvilke regler som gjelder.

Vanligvis er endringer av forskrift en enklere prosess enn lovendringer, da myndigheten til å endre forskrifter enten er lagt til Kongen eller departementet. Endringer i stortingsgodtgjørelsesforskriften må imidlertid i likhet med lovendringer behandles i Stortinget og prosessen med endringer er derfor ikke enklere for forskriften enn for loven. Presidentska-

pet ser derfor ingen vektige grunner til at reglene både skal være gitt i lov og forskrift.

Presidentskapet anser det som et viktig hensyn at gjeldende rett skal være lett tilgjengelig. Det vil forenkle tilgjengeligheten at reglene slås sammen og i sin helhet inntas i loven. Presidentskapet mener også at det vil gi en mer oversiktlig og pedagogisk utforming av regelverket, og at dette vil sikre at det blir enklere for brukerne av regelverket å orientere seg i loven.

Videre mener presidentskapet at en del av reglene i forskrift og retningslinjer er så sentrale at de bør være vedtatt i lovs form. De av bestemmelsene som i dag er gitt i forskrift eller retningslinjer og som foreslås flyttet til lov, er redegjort nærmere for under omtalen av de enkelte temaene.

Presidentskapet foreslår at det videreføres en adgang for presidentskapet til å kunne gi retningslinjer innenfor enkelte områder. Dette er nærmere omtalt under de aktuelle bestemmelsene. Presidentskapet vil, for enkelhets skyld, i det følgende bruke begrepene «nåværende» og «ny» lov for å betegne de to lovene.

2. Innledende bestemmelser

2.1 Gjeldende regler om virkeområde, definisjoner og Stortingets lønnskommisjon

Nåværende lov § 1 første ledd omtaler hvem loven skal gjelde for, mens andre ledd definerer hvem som skal anses som fast møtende og innkalte vararepresentanter.

Nåværende lov § 2 første ledd bestemmer at stortingsrepresentanters godtgjørelse fastsettes av Stortinget etter innstilling fra Stortingets lønnskommisjon.

I § 2 andre ledd gis presidentskapet hjemmel til å oppnevne medlemmer til lønnskommisjonen og til å gi nærmere bestemmelser om lønnskommisjonens virksomhet.

2.2 Presidentskapets forslag til endringer

I nåværende lov § 1 bestemmes hvem loven gjelder for, men ikke hva loven regulerer. Presidentskapet finner det hensiktsmessig å definere lovens virkeområde og tydeliggjøre at stortingsgodtgjørelsesloven først og fremst regulerer stortingsrepresentantenes godtgjørelse og annen utgiftsdekning i forslag til ny § 1 første ledd. I nåværende lov § 2 henvises det til Grunnloven § 65. Presidentskapet mener denne henvisningen bør fremgå av lovens første bestemmelse, og foreslår at denne flyttes til forslag til ny § 1, da Grunnloven § 65 er hjemmelsgrunnlaget for godtgjørelsen som ytes stortingsrepresentantene.

Presidentskapet foreslår å videreføre nåværende § 1 første og andre ledd i forslag til ny § 1 andre til fjerde ledd. I forslag til andre ledd er det gjort mindre språklige endringer. Nåværende lov omtaler fast møtende vararepresentanter og innkalte vararepresentanter i samme ledd. For å tydeliggjøre at fast møtende vararepresentanter skal behandles som valgte stortingsrepresentanter når det gjelder godtgjørelse mv., foreslår presidentskapet å definere fast møtende vararepresentanter og innkalte vararepresentanter i hvert sitt ledd, jf. forslag til nytt tredje og fjerde ledd.

Presidentskapet foreslår at nåværende § 2 om Stortingets lønnskommisjon videreføres med mindre endringer i forslag til ny § 2. Første ledd i bestemmelsen er noe omskrevet, da henvisningen til Grunnloven § 65 er flyttet til forslag til ny § 1. Om-talen av faste og innkalte vararepresentanter er fjernet fra bestemmelsen, da det fremgår av forslag til ny § 3 andre ledd andre punktum og § 4 at disse får samme godtgjørelse som valgte stortingsrepresentanter. Det er videre tatt inn i lovteksten at statsministeren og regjeringens medlemmer omfattes av bestemmelsen, da også disse omfattes av lønnskommisjonens mandat. Nåværende lov § 3 første ledd andre punktum, om at godtgjørelsen fastsettes som et årlig beløp, er flyttet til forslag til § 2 første ledd andre punktum. Nåværende andre ledd videreføres uendret i forslag til ny § 2 andre ledd.

3. Godtgjørelse

3.1 Gjeldende regler om godtgjørelse, tilleggsgodtgjørelse, forskudd og godtgjørelse under permisjoner

Stortingsrepresentantenes godtgjørelse er i dag regulert i § 3. Denne bestemmelsen omfatter godtgjørelsen til valgte stortingsrepresentanter, faste og innkalte vararepresentanter og Stortingets president. Stortinget er i nåværende § 3 fjerde ledd gitt myndighet til å gi nærmere bestemmelser om at innkalte vararepresentanter kan gis rett til å beholde godtgjørelsen i perioder der det ikke er møter i plenum, f.eks. om sommeren. Nærmere regler om dette er gitt i forskriften § 2.

Tilleggsgodtgjørelse til visepresidenter og ledere for fagkomiteer er regulert i nåværende lov § 4.

Regler om forskudd på godtgjørelse er i dag regulert i forskriften § 8 om forskudd på godtgjørelse eller utgiftsdekning. Her gis vilkårene for forskudd og myndigheten til å innvilge slikt forskudd.

Nåværende lov § 5 regulerer stortingsrepresentanters rett til å beholde godtgjørelse under permisjoner. Det gis regler om retten til å beholde godtgjørelsen under permisjoner med varighet under og over 14 dager, lovfestede permisjoner, permisjoner av velferdsgrunner og permisjon på grunn av sykdom.

3.2 Presidentskapets forslag til endringer

Presidentskapet foreslår at nåværende lov § 3 deles opp i forslag til ny §§ 3 og 4. Forslaget til ny § 3 regulerer godtgjørelsen til Stortingets president, valgte stortingsrepresentanter og fast møtende vararepresentanter. I forslaget til ny § 3 er det tatt inn en henvisning til forslag til ny § 5 om tilleggsgodtgjørelse. I andre ledd andre punktum er det presisert at utbetalingen av godtgjørelse til fast møtende vararepresentanter skjer i den perioden de er møtende, da formuleringen i nåværende § 3 femte ledd er noe utydelig. Nåværende lov § 3 første ledd andre punktum er flyttet til bestemmelsen om Stortingets lønnskommisjon i forslag til ny § 2. Ellers er bestemmelsen innholdsmessig uendret.

Presidentskapet fremmer videre forslag om at innkalte vararepresentanters godtgjørelse reguleres i en egen bestemmelse i forslag til ny § 4. Dette begrunnes både i at reglene om innkalte vararepresentanter, som i dag er gitt i forskriften § 2, foreslås flyttet til lov, og at det finnes en del særregler om denne gruppens rett til å beholde godtgjørelsen i perioder de ikke er innkalt. Det er gjort mindre språklige endringer i bestemmelsen samt at siste ledd i bestemmelsen er tatt bort, da det ikke lenger er behov for en forskriftshjemmel. Forslag til andre ledd definerer når innkalte vararepresentanter etter søknad kan gis rett til å beholde godtgjørelsen ut over perio-

den de er innkalt. Forskriftens § 2 andre ledd om hvem som avgjør søknader om permisjon, omtales kun i merknadene til bestemmelsen. Forslag til ny § 4 er en videreføring av gjeldende rett.

Presidentskapet foreslår også å videreføre innholdet i nåværende lov § 4 om tilleggs godtgjørelse i forslag til ny § 5. Det er fjernet henvisninger til andre bestemmelser i loven, da disse synes unødvendige. I tillegg er presiseringen om komitélederens permisjon fra Stortinget flyttet til merknad, da denne ikke trenger å fremgå av lov.

Presidentskapet foreslår å flytte forskriften § 8 første ledd om forskudd på godtgjørelse til egen bestemmelse i forslag til ny § 6. Henvisningen til Hovedtariffavtalen i staten foreslås flyttet til merknadene. Det gjøres mindre språklige endringer i bestemmelsens siste setning. Hvem som kan gis myndighet til å avgjøre søknader etter bestemmelsen, flyttes til merknader. Gjeldende rett videreføres. Forskriften § 8 andre ledd om forskudd på utgiftsdekning foreslås videreført i loven og omtales nærmere under punkt 4 om dekning av utgifter.

Nåværende lov § 3 fjerde ledd, som gir hjemmel til å gi forskrift, foreslås fjernet. Presidentskapet mener at utfyllende regler kan gis i retningslinjer, og at det ikke er behov for noen forskrift.

Presidentskapet foreslår at nåværende lov § 5 om godtgjørelse under permisjoner videreføres i forslag til ny § 7. Det er gjort noen mindre språklige og strukturelle endringer for å oppnå en bedre systematikk i bestemmelsen og for å tydeliggjøre i hvilke tilfeller man kan beholde godtgjørelsen ut over 14 dager.

Presidentskapet foreslår at innholdet i nåværende § 5 første ledd videreføres uendret i forslag til ny § 7. I bestemmelsens andre ledd foreslår presidentskapet å samle alle tilfeller av permisjoner hvor en representant må søke presidentskapet om å beholde godtgjørelsen under permisjoner ut over 14 dager. Tilfellene listes opp i bokstav a til d. Vilkaene for å kunne innvilges godtgjørelser under velferdspermisjoner etter bokstav d over 14 dager som fremgår av nåværende § 5 fjerde ledd, flyttes til merknadene. Presidentskapet presiserer at godtgjørelse under velferdspermisjon kun kan innvilges for en tidsavgrenset periode, selv om permisjonen er innvilget «inntil videre». Nåværende lov § 5 femte ledd om søknad om permisjon på grunn av sykdom foreslås videreført i forslag til ny § 7 tredje ledd, med en presisering om at kravet til sykemelding også gjelder ved skade. For å tydeliggjøre at det gjelder et krav om at sykemelding skal fremlegges for å beholde godtgjørelsen under permisjon ut over 14 dager på grunn av sykdom eller skade, foreslås det å tilføye ordet «enten» før de alternative leveringsfristene. Presidentskapet understreker at dette ikke er

noen endring av gjeldende regler. Nåværende lov § 5 andre ledd om permisjoner knyttet til svangerskap, barn og omsorg for barn foreslås flyttet til siste ledd i forslag til ny § 7 fjerde ledd. Omtalen av de ulike permisjonene i leddet er noe forenklet.

4. Dekning av utgifter

4.1 Gjeldende regler om dekning av reiseutgifter og andre utgifter

Gjeldende regler om dekning av reiseutgifter følger av lov, forskrift og retningslinjer gitt av Stortingets presidentskap i medhold av forskriften § 11. Nåværende lov § 6 første ledd bestemmer at stortingsrepresentanter som foretar reiser i sammenheng med utøvelsen av stortingsvervet, innenlands og utenlands, får dekket sine reiseutgifter etter nærmere bestemmelser fastsatt av Stortinget. Likeså kan Stortinget fastsette nærmere bestemmelser om stortingsrepresentanters mulighet for forskudd til dekning av tjenestereiser i nåværende lov § 6 andre ledd. Forskriften har bestemmelser om dekning av reise- og overnattingsutgifter på tjenestereise i § 3 første ledd, der det bestemmes at reiseutgifter i forbindelse med tjenestereiser innenlands og utenlands dekkes etter reglene i særavtalene om reiser innenlands og utenlands for statens regning og Stortingets retningslinjer om reisedekning. Forskriften § 3 andre til femte ledd gir videre bestemmelser om godkjennelse av tjenestereiser utenlands, dekning av nødvendige merutgifter til barnetilsyn i forbindelse med tjenestereise, reiseutgifter for ledsager, transportutgifter til og fra Stortinget ved sykdom og dekning av reiseutgifter i forbindelse med arrangementer i regi av egen partiorganisasjon. Stortingets retningslinjer for reisedekning utfyller loven og forskriften med detaljerte regler om dekning av utgifter i forbindelse med reiser.

Etter nåværende lov § 7 kan Stortinget gi nærmere regler om dekning av utgifter til flytting, kost, hjemreiser og andre særlige utgifter i forbindelse med fravær fra hjemstedet. Forskriften § 4 regulerer dekning av utgifter i forbindelse med fravær fra hjemmet, herunder arbeidsreiser, pendlerreiser, hjemreiser ved sykdom og dekning ved bruk av egen bil. Forskriften § 5 gir regler om dekning av utgifter til flytting. Forskriften § 6 regulerer dekning av utgifter til besøksreiser for representantenes familie. Stortingets retningslinjer for reisedekning gir mer detaljerte regler innenfor de nevnte områder.

Forskriften § 7 regulerer dekning av vararepresentanters utgifter som følge av omsorg for barn. Videre regulerer forskriften § 8 andre ledd muligheten for forskudd på reise godtgjørelse til tjenestereiser.

4.2 Presidentskapets forslag til endringer

Presidentskapet foreslår å gjøre enkelte endringer i struktur og språk i forslag til kapittel IV om dekning av utgifter. Særlig gjelder dette reiseutgifter. Presidentskapet foreslår å videreføre regler om utgiftsdekning, som i dag er gitt i forskriften, og ta inn enkelte regler som i dag er regulert i Stortingets retningslinjer for reisedekning, i forslag til ny lov.

Presidentskapet mener det er hensiktsmessig å ha en egen bestemmelse i loven som gjelder reiseutgifter generelt. Forslag til ny § 8 inneholder i all hovedsak regler som etter gjeldende rett fremgår av retningslinjer gitt av presidentskapet. I retningslinjene er det i dag gitt bestemmelser som inneholder vilkår for representantenes utgiftsdekning. Presidentskapet mener denne typen regler er av en slik art at de bør ha lovs rang. Bestemmelsen er ment å videreføre gjeldende rett.

Presidentskapet fremmer forslag om at regler som i dag er gitt i retningslinjene vedrørende kostnadseffektivitet ved reiser, videreføres i forslag til ny § 8 første ledd. Bestemmelsen er noe omformulert fra teksten i retningslinjene, men innholdet er det samme. Bestemmelsen fastslår at reiser som hovedregel skal foretas på den mest kostnadseffektive måte, så langt dette er forenelig med utførelsen av oppdraget.

Presidentskapet fremmer videre forslag til ny § 8 andre ledd, der det bestemmes at alle reiser skal dokumenteres, selv om de helt eller delvis er dekket av andre enn Stortinget. Dokumentasjon er nødvendig for å få utgifter dekket skattefritt og skal gjøre det mulig å etterprøve berettigelsen av kravet. Teksten i forslag til nytt andre ledd er noe omformulert fra teksten i retningslinjene, men dette er kun ment å være en språklig forenkling.

Presidentskapet anser at reglene i retningslinjene om frist for levering av reiseregning bør fremgå av lov i forslag til § 8 tredje ledd. Formuleringen i forslag om ny § 8 tredje ledd tilsvarer den som er brukt i statens reiseregulativ, som bestemmer at «[r]eiseregning skal (...) sendes til arbeidsgiver/oppdragsgiver snarest og innen 1. måned etter at reisen er avsluttet ...».

Presidentskapet foreslår å videreføre nåværende lov § 6 første ledd i forslag til ny § 8 fjerde ledd, som gir Stortingets presidentskap rett til å fastsette nærmere retningslinjer om dekning av reiseutgifter. Retningslinjene om reisedekning for stortingsrepresentanter, vedtatt av Stortingets presidentskap 11. juni 2009, videreføres. Nåværende lov § 6 andre ledd, som gir hjemmel til å gi nærmere bestemmelser om forskudd til dekning av tjenestereiser, foreslås fjernet, da forskriftsbestemmelsen videreføres i for-

slag til ny § 9 tiende ledd. Dette omtales nærmere under.

Presidentskapet foreslår ny § 9 om dekning av utgifter på tjenestereise. Innholdsmessig er bestemmelsen en videreføring av forskriften § 3 om dekning av reise- og overnattingsutgifter på tjenestereise. Forslaget til ny § 9 første ledd bestemmer at stortingsrepresentantenes reiseutgifter i forbindelse med tjenestereiser dekkes etter statens alminnelige reiseregulativer og Stortingets retningslinjer for reisedekning. Dette er en videreføring av gjeldende rett i forskriften § 3 første ledd første punktum med mindre språklige endringer. Det foreslås at forskriften § 3 første ledd siste punktum om at dekning av utgifter til representasjonsoppdrag reguleres i retningslinjer, fjernes fra lov og omtales i merknadene til første ledd. Dagens praksis videreføres.

Presidentskapet mener at regelen om at alle reiser innenlands er å anse som tjenestereiser, med mindre de er av rent privat art og ikke har sammenheng med vervet som stortingsrepresentant, bør flyttes fra retningslinjer til lov. Presidentskapet foreslår dette regulert i forslag til ny § 9 andre ledd. Forskriften § 3 sjette ledd om reiseutgifter i forbindelse med arrangement i regi av egen partiorganisasjon videreføres ikke i lovtekst, men kommenteres i merknadene til § 9 andre ledd.

Presidentskapet foreslår at forskriften § 3 andre ledd om tjenestereiser utenlands i forbindelse med de faste parlamentarikerdelegasjoners virksomhet videreføres i forslag til ny § 9 tredje ledd, og at forskriften § 3 første ledd andre punktum om legitimerede utgifter til overnatting på tjenestereiser utenlands videreføres i forslag til ny lov § 9 fjerde ledd. Presidentskapet foreslår at forskriften § 3 fjerde ledd om dekning av reiseutgifter for ledsager videreføres med noen språklige endringer i forslag til ny § 9 femte ledd.

Presidentskapet foreslår videre at forskriften § 3 tredje ledd om merutgifter til barnetilsyn videreføres i forslag til ny § 9 sjette ledd, men beskrivelsen av forutsetningene for utgiftsdekning flyttes til merknadene. Forslaget til ny § 9 sjette ledd andre punktum innebærer en utvidelse av bestemmelsens anvendelsesområde, da det åpnes for at det i særlige tilfeller kan innvilges dekket nødvendige merutgifter til barnetilsyn også for barn som er eldre enn ett år. Presidentskapet anser det som et viktig hensyn å legge til rette for at vervet som stortingsrepresentant kan la seg kombinere med å ha barn. Eksempelvis vil det kunne oppstå tilfeller der det ikke er andre som kan passe barnet, og reisen vil i så fall ikke kunne gjennomføres.

Presidentskapet foreslår videre at forskriften § 8 andre ledd om forskudd på reisegodtgjørelse

videreføres innholdsmessig, men med språklige endringer, i forslag til ny § 9 syvende ledd.

Presidentskapet foreslår å lovfeste reglene som står i forskriften § 3 femte ledd om dekning av utgifter til transport ved sykdom eller skade og § 4 om dekning av pendlerutgifter mv. i en egen lovbestemmelse i forslag til ny § 10 om dekning av utgifter i forbindelse med fravær fra hjemmet. Forskriften § 3 femte ledd videreføres i forslag til ny § 10 første ledd siste setning. Forskriften § 4 første til fjerde ledd er innholdsmessig videreført, med enkelte språklige endringer, i forslag til ny § 10 første til fjerde ledd. I femte ledd er henvisningen til statens særavtale for reiser innenlands § 6 erstattet med en mer generell henvisning til satsene for tjenestereiser i staten. Dette er fordi det gjør stortingsgodtgjørelsesloven mindre sårbar for eventuelle endringer som måtte gjøres i statens særavtale.

Presidentskapet foreslår å videreføre forskriften § 5 om dekning av utgifter til flytting i forslag til ny § 11. Ordlyden i bestemmelsen er noe endret, men meningsinnholdet er det samme. Formulering om at det dekkes utgifter til flytting ved tiltredelse og fratredelse, er fjernet, og det er presisert at representanter kan få dekket nødvendige utgifter til én flytting fra hjemsted til Oslo og én fra Oslo til hjemsted. Dette er ment å tydeliggjøre at tidspunktet for når man gjennomfører flyttingen ikke er avgjørende, men at det er flytting fra hjemsted til Oslo og omvendt som dekkes. I bestemmelsens andre ledd om at utgifter til flytting mellom pendlerboliger ikke dekkes, foreslås «utføre» fjernet, da dette er en overflødig presisering.

Forskriften § 6 regulerer dekning av utgifter til besøksreiser for representantenes familie. Presidentskapet foreslår å videreføre innholdet i bestemmelsen i forslag til ny § 12 med mindre språklige endringer og en presisering av at aldersgrensen på 18 år også gjelder barn som er medlemmer av representantens husstand. Presiseringen endrer ikke gjeldende rett.

Forskriften § 7 omhandler dekning av vararepresentanters utgifter som følge av omsorg for barn. Presidentskapet foreslår å gjøre enkelte språklige presiseringer og harmoniseringer innad i regelverket i forslag til ny § 13 om dekning av innkalte vararepresentanters utgifter til barnepass. I forslag til nytt første punktum bestemmes det at innkalte vararepresentanter i særlige tilfeller kan få dekket nødvendige og dokumenterte utgifter til barnepass. Dette innebærer en endring fra forskriften § 7 første punktum, der det gis dekning til utgifter som følge av omsorg for barn. Presiseringen er gjort for å tydeliggjøre at det er reelle utgifter til barnepass som kan dekkes, eksempelvis mindre reisekostnader og godtgjørelse for barnepasser. Hva og hvor mye som dekkes, må

avgjøres ut fra en rimelighetsvurdering i det enkelte tilfellet, slik som i dag. Videre er det tatt inn en presisering i lovbestemmelsen om at tapt arbeidsinntekt for barnepasser ikke dekkes. Dette er regulert på tilsvarende måte i de tilfeller der representanter får dekket utgifter til barnepass på tjenestereise i forskriften § 3 tredje ledd tredje punktum og forslag til ny § 9 syvende ledd. Presidentskapet finner det rimelig å legge samme forutsetning til grunn for dekning av barnepass for innkalte vararepresentanter. Det foreslås at forskriften § 7 andre punktum, der Stortingets administrasjon er gitt myndighet til å avgjøre kurante saker, flyttes til merknaden til bestemmelsen.

5. Andre økonomiske ytelser

5.1 Gjeldende regler om feriepenger, fratredelsytelse og etterlønn

Nåværende lov § 8 regulerer tilståelse av fratredelsytelse til stortingsrepresentanter og fast møtende vararepresentanter som etter valg ikke fortsetter på Stortinget. Bestemmelsens andre ledd regulerer når innkalte vararepresentanter kan tilstås fratredelsytelse.

Nåværende lov § 9 regulerer tilståelse av etterlønn til stortingsrepresentanter og fast møtende vararepresentanter som etter valg ikke fortsetter på Stortinget. Det er gitt nærmere bestemmelser om bortfall og avkorting av fratredelsytelse og etterlønn i forskriften § 9. Videre er det i nåværende lov § 10 satt krav om at mottakere av etterlønn enten er aktivt arbeidssøkende eller gjennomfører relevant kompetanseheving.

Nåværende lov § 11 a gir Stortingets administrasjon rett til å innhente opplysninger som er nødvendige for å kontrollere om vilkårene for fratredelsytelse og etterlønn etter lov og forskrift er oppfylt. Det er gitt nærmere regler om vilkår for søknad, saksbehandling av søknad, vedtak, oppfølging og kontroll av fratredelsytelse og etterlønn i retningslinjer om praktisering av fratredelsytelse og retningslinjer om praktisering av etterlønn, begge vedtatt av presidentskapet 25. april 2013.

Nåværende lov § 10 regulerer utbetaling av feriepenger. Etter bestemmelsens første ledd utbetales feriepenger til stortingsrepresentanter som etter valg ikke fortsetter på Stortinget, i januar året deretter. Feriepengegrunnlaget beregnes på bakgrunn av godtgjørelsen utbetalt i siste kalenderår i valgperioden, inkludert eventuell fratredelsytelse. Bestemmelsens andre til fjerde ledd gir regler om feriepenger til innkalte vararepresentanter, valgte stortingsrepresentanter som trer ut av Stortinget utenom valg eller innvilges permisjon ut valgperioden, og stortingsrepresentanter som trer inn i regjeringen.

Nåværende § 10 fjerde ledd gir hjemmel for Stortinget til å gi nærmere regler i forskrift. Slik forskrift er ikke gitt.

5.2 Etterlønsordninger i Sverige og Danmark

I Sverige finnes to forskjellige etterlønsordninger for medlemmer som trer ut av Riksdagen. For riksdagsmedlemmer som er valgt inn ved valget i 2014 eller senere, gjelder ordningen med økonomisk omstillingsytelse. For riksdagsmedlemmer som er valgt tidligere og gjenvalgt i 2014, gjelder ordningen med inntektsgaranti.

Økonomisk omstillingsstøtte skal gjøre det enklere å vende tilbake til yrkeslivet. Det er et vilkår for støtten at riksdagsmedlemmet har deltatt i Riksdagen i en sammenhengende periode på minst ett år. Støtten kan mottas i høyst to år, men avhenger av hvor lenge man har sittet i Riksdagen. Omstillingsstøtten utgjør 85 prosent av godtgjørelsen et medlem har når det går ut av Riksdagen. Støtten avkortes mot andre inntekter. Et riksdagsmedlem som har sittet i Riksdagen i minst 8 år og som har fylt 55 år i avgangsåret, kan få forlenget støtten dersom særlige grunner taler for det. Forlengelsen gis inntil ett år av gangen, og støtten kan være inntil 45 prosent av godtgjørelsen. Støtten er pensjonsgivende.

Et medlem med mer en tre, men mindre enn seks års sammenhengende medlemskap i Riksdagen, har rett til inntektsgaranti i ett år. For medlemmer med en lengre sammenhengende periode enn seks år, avhenger garantiperioden av medlemmets alder på fratredelsestidspunktet. Inntektsgarantien innebærer at Riksdagen garanterer et fratrudd medlem et visst månedlig inntektsnivå, basert på et garantigrunnlag fastsatt på bakgrunn av medlemmets godtgjørelse og eventuelle tillegg på fratredelsestidspunktet. Det første året er inntektsgarantien 80 prosent av garantigrunnlaget, deretter reduseres garantien avhengig av funksjonstiden. Fra sjetten år beregnes inntektsgarantien utelukkende på bakgrunn av godtgjørelsen uten tillegg. Det gjelder egne regler for avkorting av garantibeløpet mot andre inntekter.

Etter dagens ordning i Danmark vil et folketingsmedlem som oppfyller vilkårene for å motta ettervederlag ved uttreden av Folketinget, beholde grunn-godtgjørelsen i minst 12 og høyst 24 måneder. I særlige tilfeller, hvor vedkommendes helsemessige, økonomiske eller sosiale forhold tilsier det, kan Folketingets formenn bevilge ettervederlag i ytterligere 12 måneder. Det motregnes mot øvrige inntekter i ettervederlaget, men ikke mot inntekt under DKK 133 566 de første 12 måneder av ettervederlagsperioden. Etter uttreden fra Folketinget kan et ordinært medlem få dekket utgifter til etterutdanning mv. i ettervederlagsperioden. Tidligere medlem kan få dekket utgifter til etterutdanning opp til DKK 133 566.

5.3 Presidentskapets forslag til endringer

Presidentskapet foreslår å videreføre nåværende lov § 10 om feriepenger i forslag til ny § 14. Bestemmelsen videreføres uten innholdsmessige endringer, men med enkelte språklige endringer og oppdaterte henvisninger til andre bestemmelser i loven i tråd med forslag til nye bestemmelser. Videre foreslår presidentskapet at nåværende femte ledd om adgangen til å gi forskrift om beregning og utbetaling av feriepenger fjernes. Det er i dag ikke gitt noen forskrift om dette, og presidentskapet ser heller ikke behov for det.

Presidentskapet foreslår å videreføre nåværende lov § 8 om fratredelsesyttelse med noen språklige endringer i forslag til ny § 15. Fjerde ledd, som gir hjemmel til å gi forskrift, endres til at presidentskapet kan gi retningslinjer om fratredelsesyttelse.

Presidentskapets flertall, alle unntatt stortingspresident Olemic Thommessen og fjerde visepresident Ingjerd Schou, foreslår både materielle og tekniske endringer i etterlønsreglene. Reglene i nåværende lov § 9 om etterlønn videreføres med noen endringer i forslag til ny § 16. Endringene som foreslås i nåværende § 9 første ledd første punktum omtales nærmere nedenfor. Nåværende § 9 første ledd andre og tredje punktum foreslås videreført uendret i forslag til ny § 16 andre ledd. Forskriften § 10 første punktum om krav om aktiv arbeidssøking mv. i etterlønsperioden foreslås videreført i forslag til ny § 16 tredje ledd. Hjemmel til å gi forskrift om bortfall, avkorting og vilkår for etterlønn, som i dag er gitt i § 9 andre ledd, foreslås fjernet og er erstattet med forslag til nytt tredje ledd, der presidentskapet gis hjemmel til å fastsette retningslinjer om etterlønn.

Over tid har ordningene for etterlønn gradvis blitt endret, og det er gjort betydelige innstramminger i lovbestemmelsene som regulerer ordningen med etterlønn. Dagens ordning åpner, i motsetning til tidligere, ikke for å utvise særlig grad av skjønn ved innvilgelse av ytelser.

Hovedargumentet ved innføringen av ordningen som i dag kalles etterlønn, var at det ikke skulle innebære noen økonomisk risiko å bli valgt inn på Stortinget, og at man skulle sikre økonomisk trygghet for representanter som trer ut av Stortinget, enten dette skjer frivillig eller ved at man ikke gjenvelges. Det er en viktig målsetting at representanter som ikke gjenvelges, raskest mulig skal tilbake i arbeid, men det viser seg at dette enkelte ganger kan være utfordrende. Det vil kunne være tidligere representanter som har store utfordringer med å komme tilbake til arbeidslivet, f.eks. fordi de ikke lenger har den oppdaterte kompetansen som skal til for å komme tilbake til tilsvarende arbeid som de hadde før de ble innvalgt på Stortinget. Flertallet mener det bør leg-

ges til rette for at tidligere representanter skal kunne vende tilbake til tilsvarende arbeid som de hadde før de ble valgt inn på Stortinget.

Flertallet ser et behov for å åpne for noe større grad av skjønn i etterlønnsvurderingene og at det i særlige tilfeller skal kunne innvilges etterlønn i en periode på inntil 24 måneder. Flertallet presiserer at den klare hovedregelen for innvilgelse av etterlønn fortsatt skal være at denne gis for inntil 12 måneder. Justeringen av etterlønnordningen er ment å være en snever unntaksregel, og ordningen vil i alle tilfeller ikke gi de søknadsberettigede et rettslig krav på ytelsen, da det må foretas en nærmere, konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Videre er det ikke gitt at en åpning for mer skjønn i praksis vil innebære en utvidelse av ordningen. Innvilgelse av etterlønn i slike særlige tilfeller vil være knyttet opp til en konkret vurdering av den enkeltes situasjon på arbeidsmarkedet og eventuelle utdanningsbehov, og unntaket er ment å skulle fange opp dem som vil ha store problemer med å komme seg tilbake i lønnet arbeid.

Flertallet understreker at hva som er å anse som et særlig tilfelle der etterlønnperioden kan forlenges, må vurderes ut fra representantens reelle muligheter for å vende tilbake til arbeidsmarkedet når perioden på Stortinget er over. Unntaksregelen er ment å treffe representanter som har store utfordringer med å komme tilbake til arbeidslivet, f.eks. fordi de ikke lenger har den oppdaterte kompetansen som skal til for å komme tilbake til tilsvarende arbeid som de hadde før de ble innvalgt på Stortinget. Denne gruppen vil kunne ha behov for en noe lengre periode med etterlønn fordi omstillingsperioden for å komme tilbake i arbeid kan bli lengre.

Flertallet presiserer at også for unntakstilfellene skal de grunnleggende kravene som stilles for å få etterlønn i inntil 12 måneder, oppfylles. Det stilles i dag krav om aktiv arbeidssøking eller gjennomføring av nødvendig og relevant kompetanseheving i hele perioden etterlønn tilkjennes. Disse kravene videreføres og vil også gjelde for dem som søker om etterlønn for inntil 24 måneder. Når det søkes om etterlønn, er det søkers ansvar å godtgjøre at det vil være vesentlige utfordringer knyttet til å komme i arbeid i løpet av den ordinære etterlønnperioden på 12 måneder. I vurderingen av om situasjonen til representanten er å anse som et særlig tilfelle, vil momenter som hvor lenge søker har vært innvalgt på Stortinget, om søker ikke lenger er faglig oppdatert og har behov for omstilling i tidligere yrke samt om søker har planlagt å forlate vervet eller har «falt ut» av Stortinget være av betydning.

Presidentskapets medlemmer, stortingspresident Olemic Thommessen og fjerde visepresident Ingjerd Schou, går

inn for å videreføre dagens regler om etterlønn og vil etter dette gå imot § 16 første ledd annet punktum.

Presidentskapet foreslår at loven § 11 a om innhenting av opplysninger videreføres med mindre språklige endringer i forslag til ny § 17. I bestemmelsens første ledd er «Stortingets administrasjon» erstattet med «Stortinget». Dette er ikke ment å endre praksis, men tydeliggjøre at både Stortingets presidentskap og Stortingets administrasjon kan innhente opplysninger etter bestemmelsen.

Presidentskapet foreslår å videreføre forskriften § 9 om bortfall og avkorting av fratredelsesyttelse og etterlønn med mindre endringer i forslag til ny § 18. I forslag til nytt første ledd bokstav a er det tatt inn en definisjon av hva som regnes som full pensjon. Dette følger i dag av retningslinjer. Teksten videreføres ellers uendret i forslag til nytt første ledd bokstav a til c. Det er tilføyet en ny bokstav d om at feriepengene, som er regulert i forslag til ny § 14 (gjeldende lov § 10), og kapitalinntekter ikke er å regne som annen inntekt. I nåværende lov §§ 8 fjerde ledd og 9 andre ledd er Stortinget gitt hjemmel til å gi nærmere regler om bortfall og avkorting av fratredelsesyttelse og etterlønn. Disse forskriftshjemplene foreslås fjernet, og i forslag til nytt andre ledd gis presidentskapet hjemmel til å fastsette retningslinjer om bortfall og avkorting av etterlønn og fratredelsesyttelse.

5.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til endring er ment å være en unntaksregel, og det er dermed krevende å skulle forutse hva en slik endring vil kunne medføre av økonomiske konsekvenser. For å skulle skissere en mulig kostnad ved en endring av ordningen kan det tas utgangspunkt i at det etter valget i 2013 var 20 representanter som ved inngangen til 2014 søkte om etterlønn. I juni 2014 var det 14 representanter som mottok etterlønn, og i desember 2014 var det 10. Dersom det tas utgangspunkt i at samme antall vil være gjeldende også i 2018, og at halvparten av disse kvalifiserer til og søker om utvidet etterlønn i ett år til, beregnes den årlige utgiften av en endring i etterlønnordningen til kr 2,9 millioner basert på godtgjørelse per mars 2016.

6. Øvrige bestemmelser

6.1 Gjeldende regler om dødsfall, yrkesskade og tilbakebetaling

Nåværende lov § 11 regulerer ytelser i forbindelse med representanters dødsfall i løpet av valgperioden. I første ledd bestemmes det at dersom en stortingsrepresentant eller fast møtende vararepresentant dør i løpet av valgperioden, skal de etterlatte utbeta-

les representantens godtgjørelse for hele døds måneden og de påfølgende tre måneder. I tillegg dekkes nødvendige utgifter i forbindelse med representantens begravelse. I andre ledd bestemmes det at for en innkalt vararepresentant som dør under reise til eller fra Stortinget eller i perioden vedkommende er innkalt, dekkes nødvendige utgifter i forbindelse med vararepresentantens begravelse.

I 2014 ble det gjort endringer i loven vedrørende dødsfall og yrkesskade samt gitt regler for tilbakebetaling, jf. Innst. 19 L (2014–2015). Disse reglene trådte i kraft 1. januar 2015. Endringene vedrørende dødsfall og yrkesskade ble gjort fordi det ble lagt til grunn at stortingsrepresentanter bør ha like god økonomisk sikkerhet ved yrkesskader og yrkessykdommer som arbeidstakere i staten og departementenes politiske ledelse. For sistnevnte gruppe er dette i dag regulert i Hovedtariffavtalen §§ 23 og 24. Folketrygdloven kapittel 13 får for øvrig ikke anvendelse, da stortingsrepresentanter ikke er å anse som ansatt.

Nåværende lov § 11 tredje og fjerde ledd gir regler om rettigheter ved dødsfall og yrkesskade for stortingsrepresentanter, fast møtende vararepresentanter, innkalte vararepresentanter og stortingsrepresentanter i regjering. Det fastslås at disse skal ha tilsvarende ordninger som arbeidstakere ansatt i statens tjeneste. Søknader om ytelser etter denne bestemmelsen forvaltes av Statens pensjonskasse. Tredje og fjerde ledd viser til de til enhver tid gjeldende bestemmelsene vedrørende gruppeleivsforsikring og yrkesskade. Tredje ledd regulerer stortingsrepresentanters rett til ytelser ved dødsfall (gruppeleivsforsikring). Dette er i dag regulert i Hovedtariffavtalen § 23. Fjerde ledd regulerer ytelser ved yrkesskade. Ytelsene som gis, er i dag omtalt i yrkesskade-forsikringsloven og Hovedtariffavtalen § 24.

Nåværende lov § 11 b gir Stortinget rett til å kreve tilbakebetalt for mye utbetalt ytelse. Bestemmelsen gir regler om når det kan kreves tilbake for mye utbetalt pensjon og hvordan beløpene kan inndrives. Bestemmelsen oppgir alle tilfeller der for mye utbetalt ytelse kan kreves tilbakebetalt.

6.2 Presidentskapets forslag til endringer

Presidentskapet anser det ikke nødvendig å foreta endringer i hverken ordlyd eller innhold i nåværende lov § 11 om ytelser i forbindelse med representanters dødsfall og yrkesskade. Bestemmelsen videreføres uendret i forslag til ny § 19. Presidentskapet vil presisere at reglene stortingsrepresentanter er omfattet av hva gjelder gruppeleiv og ytelser ved yrkesskade, er de til enhver tid gjeldende regler om dette i yrkesskade-forsikringsloven og Hovedtariffavtalen i staten.

Presidentskapet foreslår å videreføre § 11b om tilbakebetaling i forslag til ny § 20. Bestemmel-

sen videreføres, men fjerde ledd om at Stortingets administrasjon kan delegeres myndighet til å avgjøre saker etter bestemmelsen, flyttes til merknadene.

7. Merknader til de enkelte lovbestemmelsene

Til § 1. Virkeområde og definisjoner

Første ledd i bestemmelsen er ny og omtaler hva loven regulerer. I all hovedsak har loven regler om stortingsrepresentanters godtgjørelse, men også andre bestemmelser av betydning for representantenes arbeid, velferd og økonomi. Henvisningen til Grunnloven § 65, som er hjemmelsgrunnlaget for stortingsrepresentantenes godtgjørelse, er flyttet fra § 2 til lovens første bestemmelse.

Bestemmelsens andre ledd er en videreføring av innholdet i tidligere lov § 1 og sier noe om hvem loven omfatter. Tredje og fjerde ledd definerer hvem som er å anse som henholdsvis fast møtende vararepresentanter og innkalte vararepresentanter. Innstillingen er gjort for å tydeliggjøre at fast møtende vararepresentanter skal behandles som valgte stortingsrepresentanter når det gjelder godtgjørelse mv. For innkalte vararepresentanter gjelder en del særregler som fremgår av de aktuelle bestemmelser.

Til § 2. Stortingets lønnskommisjon

Første ledd bestemmer at Stortinget fastsetter godtgjørelse til stortingsrepresentanter, statsministeren og regjeringens medlemmer etter innstilling fra Stortingets lønnskommisjon. Bestemmelsen er noe endret fra tidligere lov § 2, da det er tilføyet at Stortinget også fastsetter godtgjørelsen til statsministeren og regjeringens medlemmer, da disse også omfattes av lønnskommisjonens mandat. Videre er omtalen av faste og innkalte vararepresentanter fjernet, da det fremgår av § 3 at det fastsettes samme godtgjørelse til alle stortingsrepresentanter, og av § 4 at innkalte vararepresentanter får samme godtgjørelse som stortingsrepresentantene for de dagene eller den perioden de er innkalt til å møte.

I andre ledd gis Stortingets presidentskap hjemmel til å oppnevne medlemmer til lønnskommisjonen og fastsette nærmere regler om kommisjonens virksomhet.

Til § 3. Stortingsrepresentantenes godtgjørelse

Bestemmelsen gir nærmere regler om stortingsrepresentanters godtgjørelse. I første ledd er det slått fast at Stortingets president skal ha samme godtgjørelse som statsministeren. Videre presiseres det at med begrepet «alle stortingsrepresentanter» i denne sammenheng menes valgte og fast møtende stortingsrepresentanter. Disse skal ha samme godtgjørelse for den perioden de møter på Stortinget. I første

ledd andre punktum er det gjort en tilføyelse om tilleggs godtgjørelse som gis med hjemmel i § 5.

Til § 4. Innkalte vararepresentanters godtgjørelse

Deler av bestemmelsen er ny og viderefører regler som tidligere er gitt i forskriften § 2. Innkalte vararepresentanter gis i første ledd krav på samme godtgjørelse som stortingsrepresentanter for de dagene eller den perioden de er innkalt. Det er spesifisert at innkalte vararepresentanter kan få full godtgjørelse for reisedagen hvis reisen til Stortinget varer mer enn seks timer og det er nødvendig å reise utenom de dagene vararepresentantene møter i Stortinget. Det er praksis for at når stortingsmøtet varer så lenge at innkalt vararepresentant ikke kan reise hjem, gis godtgjørelse for reisedagen, også der reisen ikke varer i seks timer.

Andre ledd definerer når innkalte vararepresentanter etter søknad kan gis rett til å beholde godtgjørelsen ut over perioden de er innkalt. Søknader etter bestemmelsens andre ledd bokstav a og b kan avgjøres av Stortingets administrasjon. Søknader etter bokstav c avgjøres av Stortingets presidentskap.

Bestemmelsen vil kunne få anvendelse for eksempel i helger og andre fridager mellom to innkallingsperioder av en viss varighet. Begrunnelsen for regelen er dels at innkalte vararepresentanter noen ganger forventes å være tilgjengelig for stortingsgruppen og dens arbeid også utenom perioder der det er møter i plenum, samtidig som det at en vararepresentant kan innkalles for flere enkeltdager med få dagers mellomrom, kan gi utfordringer for vararepresentantens situasjon i sitt vanlige arbeid. Der en vararepresentant har møtt i lengre tid, kan rimelighetsgrunner tale for at vedkommende beholder godtgjørelsen i en ferieperiode frem til vedkommende starter i sitt ordinære arbeid.

For vararepresentanter som møter for en representant som er innvilget permisjon «inntil videre», vil godtgjørelsen som hovedregel løpe til og med den dagen representanten tar sete igjen. Ved plenumsfrie dager, helg eller ferie rett forut for representantens tilbakekomst, vil vararepresentantens godtgjørelse normalt stanses siste møtedag før representanten tar sete.

Bestemmelsens andre ledd bokstav a gir vararepresentantene anledning til å søke presidentskapet om å få beholde godtgjørelsen dersom vararepresentanten møter for en representant som må antas å fortsette sitt fravær også etter en periode uten møter i plenum. Det må i slike tilfeller være overveiende sannsynlig at representanten som er fraværende, ikke er tilbake når ferien eller den plenumsfrie perioden er over. Dette vil typisk gjelde under foreldrepermisjoner eller langvarige sykmeldinger.

En vararepresentant kan etter andre ledd bokstav b søke om å motta godtgjørelse ut kalenderåret selv om vararepresentanten formelt bare er innkalt til og med siste møtedag før jul. For å få innvilget dette er det et krav at vararepresentanten har møtt i minst to måneder i sesjonen og ikke har annen inntekt i den perioden det søkes om å beholde godtgjørelsen.

Andre ledd bokstav c gir hjemmel for å innvilge godtgjørelse i andre særlige tilfeller. Dette er ment å dekke opp for situasjoner hvor det ellers ville være urimelig å nekte vararepresentanten fortsatt godtgjørelse. Ved rimelighetsvurderingen skal det ikke legges vekt på at vararepresentanten ikke har betalt arbeid å gå tilbake til. Fortsatt godtgjørelse skal ikke fungere som en generell kompensasjon for manglende arbeidsinntekt, men kan innvilges på bakgrunn av om det er rimelig at vararepresentanten får godtgjørelse fra Stortinget utenom den formelle oppnevningstiden.

Tredje ledd er en videreføring av tidligere lov § 3 femte ledd andre punktum.

Til § 5. Tilleggs godtgjørelse

Bestemmelsen gir regler om tilleggs godtgjørelse for visepresidenter og komitéledere, og er en videreføring av innholdet i tidligere lov § 4. Det er typisk når komitéleder har permisjon fra Stortinget at det ytes fungeringstillegg etter andre ledd andre punktum.

Til § 6. Forskudd på godtgjørelse

Bestemmelsen regulerer forskudd på godtgjørelse og viderefører i hovedsak innholdet i forskriften § 8 første ledd. Bestemmelsen kan få anvendelse i særlige tilfeller. Vilkårene for innvilgelse og reglene for tilbakebetaling er de samme som for ansatte i staten, i henhold til de til enhver tid gjeldende reglene i Hovedtariffavtalen i staten. Stortingets administrasjon kan av presidentskapet gis myndighet til å avgjøre saker etter denne bestemmelsen.

Til § 7. Godtgjørelse under permisjoner

Bestemmelsen regulerer hvilken rett representanter har til å beholde godtgjørelsen under permisjoner.

Første ledd er en videreføring av tidligere lov § 5 første ledd.

I andre ledd bokstav a til d angis de tilfellene der representantene må søke presidentskapet om å beholde godtgjørelsen ut over 14 dager. Dette leddet er uttømmende. Bokstav d åpner for at Stortingets presidentskap i særlige tilfeller etter begrunnet søknad kan beslutte at godtgjørelsen skal beholdes helt eller delvis i en tidsavgrenset periode. Det kan bare innvilges godtgjørelse under velferdspemisjoner over 14 dager for en tidsavgrenset periode og ikke for eksem-

pel «inntil videre», selv om permisjonen er innvilget slik.

Tredje ledd pålegger plikt til å fremlegge sykemelding dersom en representant skal beholde godtgjørelsen ut over 14 dager ved permisjon grunnet sykdom eller skade. På bakgrunn av at begrepet skade er likestilt med sykdom i bokstav a, er dette også tatt inn i bestemmelsens tredje ledd. Etter bestemmelsens andre ledd bokstav a er det et vilkår for å motta godtgjørelse ved permisjon at sykemelding enten fremlegges sammen med permisjonssøknaden eller snarest mulig etter at permisjonen er innvilget.

Fjerde ledd gir oversikt over hvilket regelverk som kommer til anvendelse der representantene er innvilget svangerskaps-, omsorgs- og fødselspermisjon og permisjon ved barns og barnepassers sykdom. Det presiseres her at de reglene det henvises til i Hovedtariffavtalen i staten, omhandler permisjon med lønn ved svangerskap, fødsel, adopsjon, amming og barns og barnepassers sykdom. Bestemmelsen er en videreføring av tidligere lov § 5 andre ledd, med en noe forenklet omtale av de ulike permisjonene.

Til § 8. Generelt om reiseutgifter

Bestemmelsen er ny og lovfester regler som tidligere sto i forskrift og retningslinjer. Første ledd fastslår at alle reiser som skal dekkes av Stortinget, som hovedregel skal foretas på den mest kostnadseffektive måten. I vurderingen av hva som er å anse som kostnadseffektivt, er det kostnadseffektiviteten for Stortinget som er gjenstand for vurdering, ikke den som reiser. Det må foretas en totalvurdering, der det både tas hensyn til pris og tidsbruk.

I andre ledd bestemmes det at alle reiser skal dokumenteres, også om de er helt eller delvis dekket av andre. Dokumentasjon er nødvendig for å få utgifter dekket skattefritt og skal gjøre det mulig å etterprøve berettigelsen av kravet.

Tredje ledd regulerer oppgjør av reiseregning og fastslår at disse skal gjøres opp snarest mulig og senest innen en måned etter at reisen er avsluttet. Hensynene bak denne regelen er å sikre en best mulig flyt i reiseoppgjørene til representantene, gi grunnlag for riktig innberetning til skattemyndighetene samt ivareta mer overordnede budsjettensyn.

Fjerde ledd viderefører adgangen til å gi retningslinjer, som tidligere har vært gitt i forskrift. Gjeldende retningslinjer videreføres.

Til § 9. Dekning av utgifter på tjenestereise

Bestemmelsen gir de overordnede reglene for dekning av reiseutgifter for representanter som foretar tjenestereiser i sammenheng med utøvelsen av stortingsvervet, innenlands og utenlands. Innholdsmessig er bestemmelsen en videreføring av forskrif-

ten § 3. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen i Innst. 90 S (2011–2012) side 2.

Første ledd regulerer dekningen av utgifter i forbindelse med tjenestereiser. Det presiseres i denne bestemmelsen at det er flere ulike regelsett som regulerer utgiftsdekningen. De gjeldende reisedekningsreglene er å anse som utfylling og presisering av statens regulativ, all den tid reglene i statens reiseregulativ ikke alltid passer i situasjoner utenfor arbeidstakerforhold. Eventuelle presiseringer av hva som skal dekkes utover reiseregulativet og skattelovens regler, krav om dokumentasjon mv., forutsettes fastsatt i retningslinjer. De gjeldende retningslinjer for reisedekning videreføres. Utgifter i forbindelse med representasjonsoppdrag kan kreves dekket etter nærmere retningslinjer fastsatt av Stortingets presidentskap. Slike utgifter er først og fremst knyttet til arbeidet i presidentskapet, men også i noen grad i komiteene og de internasjonale delegasjonene. Dette er nærmere regulert i retningslinjer.

Andre ledd lovfester regler som tidligere har fremgått av retningslinjer. Den klare hovedregelen er at alle reiser innenlands er å anse som tjenestereiser. Dette begrenses likevel ved at det bestemmes at reiser som er av rent privat art eller ikke har sammenheng med vervet som stortingsrepresentant, ikke dekkes. Reiser som ikke dekkes som tjenestereiser, kan eksempelvis være reiser i forbindelse med verv som representanten ikke har i kraft av å være stortingsrepresentant. Det må foretas en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Reiseutgifter i forbindelse med arrangementer i regi av egen partiorganisasjon dekkes dersom arrangementet er relevant for vervet som stortingsrepresentant. Det er kun reise- og oppholdsutgifter som kan kreves dekket, kostnader til selve arrangementet dekkes ikke. Reiseutgifter i forbindelse med rent sosiale arrangementer i regi av komiteene eller partigruppene dekkes heller ikke, med mindre deltakelsen vurderes som relevant for vervet som stortingsrepresentant.

Tredje og fjerde ledd er innholdsmessig videreført fra forskriften § 3, henholdsvis andre ledd og første ledd andre punktum. Det vises til merknadene i Innst. 90 S (2011–2012) side 3. For dekning av overnattingsutgifter i utlandet må det vedlegges originalbilag fra overnattingsstedet eller reisebyrå. Der originalbilag har gått tapt, må det dokumenteres på annen måte hvilken utgift man har hatt.

Femte ledd gir regler om dekning av reiseutgifter for ledsager. Hovedregelen er at slike utgifter ikke dekkes. I andre punktum er det imidlertid åpnet for at Stortingets presidentskap etter søknad kan beslutte at slike utgifter likevel skal dekkes helt eller delvis. Unntaksbestemmelsen kan anvendes for å søke om å få dekket reiseutgifter for ledsager der presidentskaps medlemmer, parlamentariske ledere og øvrige

representanter har offisielle representasjonsoppdrag på vegne av Stortinget, som statsbesøk o.l. Presidentskapet kan delegere avgjørelsesmyndigheten til Stortingets administrasjon. Dette er av praktiske årsaker da behandling i presidentskapet kan synes unødvendig tungvint.

Sjette ledd regulerer merutgifter til barnetilsyn. Forutsetningen for å få dekket slike utgifter er at reisen er nødvendig for at representanten skal kunne utføre sine kjerneoppgaver som stortingsrepresentant. Andre punktum innebærer en utvidelse av bestemmelsens anvendelsesområde da det åpnes for at det i særlige tilfeller kan innvilges dekket nødvendige merutgifter til barnetilsyn også for barn som er eldre enn ett år. Eksempelvis vil det kunne oppstå tilfeller der det ikke er andre som kan passe barnet og at reisen i så fall ikke vil kunne gjennomføres. Bakgrunnen for endringen er at det anses som et viktig hensyn å legge til rette for at vervet som stortingsrepresentant kan la seg kombinere med å ha barn.

Syvende ledd er innholdsmessig en videreføring fra forskriften § 8 andre ledd.

Til § 10. Dekning av utgifter i forbindelse med fravær fra hjemmet

Bestemmelsen viderefører reglene i forskriften § 4 og § 3 femte ledd. Første til fjerde ledd er innholdsmessig videreført med enkelte språklige endringer.

Til bestemmelsens første ledd siste setning videreføres hjemmel for dekning av særlige utgifter til transport til og fra Stortinget dersom representanten er syk eller skadet. Dette vil først og fremst være aktuelt dersom representanten ville blitt sykmeldt om vedkommende ikke hadde fått slik transport. Dette vil i hovedsak gjelde ved skader i støtte- og bevegelsesorganene (bruddskader), når vedkommende kan utføre sitt arbeid hvis det f.eks. gis dekning av utgifter til drosje. Det vil bare være aktuelt med dekning av utgifter som overstiger representantens ordinære utgifter til transport til og fra Stortinget. Stortingets presidentskap kan delegere avgjørelsesmyndighet til Stortingets administrasjon.

Til bestemmelsens tredje ledd bemerkes særlig de skattemessige konsekvensene av at representanter får dekket reiseutgifter til hjemsted. Dekning av reiseutgifter etter § 10 tredje ledd er skattefritt til skattemessig hjemsted. Med skattemessig hjemsted menes den kommunen representanten var bosatt i før tiltredelse, jf. skatteloven § 3-1 syvende ledd og folkeregisterloven § 18. Dette gjelder bare så lenge representanten disponerer bolig til privat bruk under opphold i kommunen. I henhold til Ot.prp. nr. 64 (1996–1997) side 3 vil salg eller utleie av bosted ikke uten videre føre til at tilknytningen er brutt dersom representanten kan benytte bostedet ved opphold i

distriktet. Brudd på tilknytningen til det tidligere bostedet avgrenses dermed til situasjoner der representanten varig ikke lenger disponerer noen del av bostedet til eget bruk under opphold i distriktet. I praksis vil dette gjelde der representanten selger eller leier ut hele bostedet uten å kunne benytte noen del selv og uten å skaffe seg noe annet bosted der. Dersom en representants familie flytter til et annet sted, men representanten fortsatt disponerer bolig til privat bruk i kommunen representanten var bosatt i før tiltredelse, kan representanten søke presidentskapet om å få dekket reiseutgifter etter § 10 tredje ledd til annet sted enn skattemessig hjemsted. Dekning av slike reiseutgifter er ikke skattefrie.

Til bestemmelsens fjerde ledd om dekning av transportutgifter ved permisjon på grunn av sykdom, skade eller velferdsgrunner presiseres det at bestemmelsen gir rett til dekning av reiseutgifter også til et annet sted enn hjemstedet, f.eks. til et behandlings- eller rekreasjonssted, eller annet sted i forbindelse med velferdspermisjon.

I femte ledd er henvisningen til satsene for tjenestereiser i statens særavtale for reiser innenlands § 6 erstattet med en mer generell henvisning til satsene for tjenestereiser i staten. Disse følger av særavtalen for reiser innenlands.

For alle typer reiser etter § 10 dekkes bare direkte reiseutgifter, ikke utgifter til kost og overnatting. Unntak gjelder for innkalte vararepresentanters rett til dekning av overnattingsutgifter etter regelen i første ledd tredje punktum. Det vises videre til merknadene til tidligere forskriftsbestemmelse i Innst. 90 S (2011–2012) side 3.

Til § 11. Dekning av utgifter til flytting

Bestemmelsen gir regler for utgiftsdekning ved representantenes flytting. Innholdet i forskriften § 5 videreføres med noen endringer i ordlyden i bestemmelsen. Formulering om at det dekkes utgifter til flytting ved tiltredelse og fratredelse er fjernet, og det er presisert i bestemmelsen at representanter kan få dekket nødvendige utgifter til én flytting fra hjemsted til Oslo og én flytting fra Oslo til hjemsted. Innholdet i bestemmelsen er ikke ment å endres. Endringen er gjort for å tydeliggjøre at tidspunktet for når man gjennomfører flyttingen ikke er avgjørende, men at det er flytting fra hjemsted til Oslo og omvendt som dekkes. Det er gitt nærmere føringer for dekningen av flytteutgifter i retningslinjer for reise-dekning.

I bestemmelsenes andre ledd om at utgifter til flytting mellom pendlerboliger ikke dekkes foreslås begrepet «utføre» fjernet da dette er en overflødig presisering. Innholdet i bestemmelsen er ikke ment å endres.

Til § 12. Dekning av utgifter til besøksreiser for representantens familie

Bestemmelsen viderefører innholdet i forskriften § 6 med mindre språklige endringer og en presisering av at aldersgrensen på 18 år også gjelder barn som er medlemmer av representantens husstand. Dette endrer ikke gjeldende rett. For alle reiser etter § 12 dekkes bare direkte reiseutgifter, ikke utgifter til kost og overnatting. Det vises ellers til merknadene til tidligere forskriftsbestemmelse i Innst. 90 S (2011–2012) side 4.

Til § 13. Dekning av innkalte vararepresentanters utgifter til barnepass

Bestemmelsen er en videreføring av innholdet i forskriften § 7 med enkelte språklige presiseringer.

I første ledd første punktum bestemmes det at innkalte vararepresentanter i særlige tilfeller kan få dekket nødvendige og dokumenterte utgifter til barnepass. Bestemmelsen gir en snever adgang til å dekke slike utgifter. Det er reelle utgifter til barnepass, eksempelvis mindre reisekostnader og betaling til barnepasser, som en innkalt vararepresentant kan få dekket. Hva og hvor mye som skal dekkes, må avgjøres ut fra en rimelighetsvurdering i det enkelte tilfelle. Stortingets administrasjon kan av Stortingets presidentskap gis myndighet til å avgjøre søknader etter denne bestemmelsen.

Første ledd andre punktum er nytt og presiserer at tapt arbeidsinntekt for barnepasser ikke dekkes. Dette er regulert på tilsvarende måte i de tilfellene der representanten får dekket utgifter til barnepasser på tjenestereise i § 9 syvende ledd, og det er rimelig å legge samme forutsetning til grunn for dekning av barnepass for innkalte vararepresentanter.

Til § 14. Feriepenger

Bestemmelsen viderefører tidligere lov § 10 uten innholdsmessige endringer. Det er gjort enkelte språklige endringer, og forskriftshjemmelen er fjernet. For utfyllende merknader til bestemmelsen henvises det til innstillingen til loven av 2012 og 2013, jf. Innst. 89 L (2011–2012) side 6 og Innst. 334 L (2012–2013) side 1–2.

Til § 15. Fratredelsesytelse

Innholdet i bestemmelsen i tidligere lov § 8 er videreført, med unntak av at forskriftshjemmelen er endret til at Stortingets presidentskap gir retningslinjer. Det er også foretatt enkelte språklige endringer i bestemmelsen som ikke er ment å endre innholdet. Det vises ellers til merknadene til bestemmelsen i Innst. 89 L (2011–2012) side 6. Gjeldende retningslinjer for fratredelsesytelse videreføres.

Til § 16. Etterlønn

Det bemerkes at etterlønn bare kan tilstås umiddelbart etter at perioden med innvilget fratredelsesytelse har utløpt. Det kan altså ikke tilstås etterlønn hvis man etter perioden med fratredelsesytelse, eller i stedet for dette, har hatt inntektsgivende arbeid, mottatt pensjon eller lignende.

I bestemmelsens første ledd er det videreført fra tidligere forskrift § 10 at den klare hovedregelen for innvilgelse av etterlønn skal være begrenset til inntil 12 måneder. Flertallet i presidentskapet har imidlertid sett et behov for å åpne for noe større grad av skjønn i etterlønnsvurderingene og derfor åpnet for at det i særlige tilfeller skal kunne innvilges etterlønn i en periode på inntil 24 måneder. Justeringen av etterlønnordningen er ment å være en unntaksregel, og ordningen vil i alle tilfeller ikke gi de søknadsberettigede et rettslig krav på ytelsen da det må foretas en nærmere konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle.

Hva som er å anse som et særlig tilfelle der etterlønnperioden kan forlenges må vurderes ut fra representantens reelle muligheter for å vende tilbake til arbeidsmarkedet når perioden på Stortinget er over. Unntaksregelen er ment å treffe representanter som har store utfordringer med å komme tilbake til arbeidslivet f.eks. fordi de ikke lenger har oppdatert kompetanse som skal til for å komme tilbake til tilsvarende arbeid som de hadde før de ble innvalgt på Stortinget. Denne gruppen vil kunne ha behov for en noe lengre periode med etterlønn fordi omstillingsperioden for å komme tilbake i arbeid kan bli lenger.

Det er søkers ansvar å godtgjøre at det vil være store utfordringer knyttet til å komme i arbeid i løpet av den ordinære etterlønnperioden på 12 måneder. I vurderingen av om situasjonen til representanten er å anse som et særlig tilfelle, vil momenter som hvor lenge søker har vært innvalgt på Stortinget, om søker ikke lenger er faglig oppdatert og har behov for omstilling i tidligere yrke, samt om søker har planlagt å forlate vervet eller «falt ut» av Stortinget være av betydning. Det stilles krav om aktiv arbeidssøking eller gjennomføring av nødvendig relevant kompetanseheving for tidligere representanter som tilstås etterlønn etter hovedregelen og etter unntaksregelen. Nærmere vilkår følger av retningslinjer om praktisering av etterlønn, vedtatt av presidentskapet 25. april 2013, som videreføres.

I tredje ledd er hjemmelen til å gi forskrift erstattet med en adgang for presidentskapet til å fastsette retningslinjer. Gjeldende retningslinjer videreføres.

Til § 17. Innhenting av opplysninger

Bestemmelsen viderefører i hovedsak innholdet i tidligere lov § 11 a. I tidligere lov var det Stortingets administrasjon som hadde hjemmel til å innhente slike opplysninger. Endringen i lovforslaget er ment å

tydeliggjøre at både Stortingets presidentskap og Stortingets administrasjon kan innhente opplysninger fra nåværende og tidligere arbeidsgivere, pensjonsordninger, folketrygdens organer og skatteetaten. Bestemmelsen kan brukes der det er nødvendig å innhente opplysninger for å kontrollere om vilkårene for fratredelsesyttelse og etterlønn er oppfylt eller har vært oppfylt i tidligere perioder. Det vises ellers til merknadene i Innst. 334 L (2012–2013) side 2–3.

Til § 18. Bortfall og avkorting av fratredelsesyttelse og etterlønn

Bestemmelsen viderefører forskriften § 9, med enkelte språklige endringer som ikke skal endre innholdet, og gir felles regler for bortfall og avkorting av fratredelsesyttelse og etterlønn. Avkorting skal skje mot lønns- og næringsinntekt, pensjon og lignende. Det vises til Innst. 90 S (2011–2012) side 5–6.

Hel stilling eller full pensjon skal etter første ledd bokstav a medføre fullstendig bortfall av fratredelsesyttelse og etterlønn. Med hel stilling menes arbeid i minst 30 timer per uke. Gradert pensjon med 80 prosent regnes som full pensjon.

Det er lovfestet i første ledd bokstav d at det ikke skal foretas avkorting mot feriepenger etter denne lovs § 14 eller kapitalinntekter etter skatteloven § 5-20. Dette har tidligere fulgt av retningslinjer.

I andre ledd gis det hjemmel til å fastsette retningslinjer. I tidligere lov § 8 fjerde ledd og § 9 andre ledd var Stortinget gitt hjemmel til å fastsette nærmere regler om dette. Gjeldende retningslinjer om fratredelsesyttelse og etterlønn videreføres.

Til § 19. Dødsfall og yrkesskade

Bestemmelsen viderefører innholdet i tidligere lov § 11. Bestemmelsen videreføres uendret. Til tredje og fjerde ledd presiseres det at de regler om gruppeliv og ytelser ved yrkesskade som stortingsrepresentanter er omfattet av, er de til enhver tid gjeldende regler om dette i yrkesskadeforsikringsloven og Hovedtariffavtalen i staten. Det vises ellers til Innst. 89 L (2011–2012) side 7 og Innst. 19 L (2014–2015) side 1–3.

Til § 20. Tilbakebetaling

Innholdet i bestemmelsen videreføres i hovedsak fra tidligere lov § 11 b. Fjerde ledd i § 11 b om avgjørelsesmyndighet fjernes og omtales kun i merknadene. Det vises for øvrig til Innst. 19 L (2014–2015) side 3 og uttalelser i forarbeidene til lov om Statens pensjonskasse § 44, jf. Ot.prp. nr. 94 (1998–1999) side 16. Det vises særlig til begrunnelsen for bestemmelsen, og at det var ønskelig å hjemle tilbakesøking av pengekrav på pensjonskassens område etter de ulovfestede prinsippene om slik tilbakesøking

(*condictio indebiti*). Stortingets administrasjon kan av presidentskapet gis myndighet til å treffe avgjørelse i saker etter denne bestemmelsen.

Til § 21. Ikrafttredelse

Loven trer i kraft 1. januar 2017. Fra samme tid oppheves lov 16. desember 2011 nr. 61 om godtgjørelse for stortingsrepresentanter med tilhørende forskrift om godtgjørelse for stortingsrepresentanter 8. desember 2011 nr. 1265.

8. Presidentskapets tilråding

Tilrådingen fremmes av et samlet presidentskap med unntak av forslaget til § 16 første ledd andre punktum som fremmes av første visepresident Marit Nybakk, annen visepresident Kenneth Svendsen, tredje visepresident Svein Roald Hansen og femte visepresident Line Henriette Hjemdal.

Presidentskapet viser til merknadene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om godtgjørelse for stortingsrepresentanter
(stortingsgodtgjørelsesloven)

Kapittel I. Innledende bestemmelser

§ 1. Virkeområde og definisjoner

Loven har bestemmelser om den godtgjørelse som tilkommer stortingsrepresentanter etter Grunnloven § 65 samt regler om dekning av utgifter mv.

Loven gjelder for valgte stortingsrepresentanter og for fast møtende og innkalte vararepresentanter, samt andre der dette er særskilt fastsatt.

Som fast møtende vararepresentanter regnes representanter som møter for stortingsrepresentanter som er utnevnt til statsråder, statssekretærer eller politiske rådgivere i regjeringen, eller for stortingsrepresentanter som er avgått ved døden.

Som innkalte vararepresentanter regnes representanter som møter for stortingsrepresentanter i andre tilfeller enn dem som er nevnt i tredje ledd.

§ 2. Stortingets lønnskommisjon

Etter innstilling fra Stortingets lønnskommisjon fastsetter Stortinget den godtgjørelsen som tilkommer stortingsrepresentanter, statsministeren og regjeringens medlemmer. Godtgjørelsen fastsettes som et årlig beløp.

Stortingets presidentskap oppnevner leder og to andre medlemmer til Stortingets lønnskommisjon, med funksjonstid på fire år. Kommisjonen er beslutningsdyktig når alle medlemmer er til stede. Stortin-

gets presidentskap kan fastsette nærmere retningslinjer om kommisjonens virksomhet.

Kapittel II. Godtgjørelsen

§ 3. *Stortingsrepresentanters godtgjørelse*

Stortingets president tilkommer samme godtgjørelse som statsministeren. For øvrig fastsettes samme godtgjørelse til alle stortingsrepresentanter, med de tillegg som fremgår av § 5.

Den årlige godtgjørelsen utbetales med 1/12 hver måned. Dette gjelder også for fast møtende vararepresentanter i den perioden de møter.

§ 4. *Innkalte vararepresentanters godtgjørelse*

Innkalte vararepresentanter tilkommer samme godtgjørelse som stortingsrepresentantene for de dagene eller den perioden de er innkalt til å møte. Det ytes også godtgjørelse for hver dag eller del av dag på mer enn seks timer som er nødvendig for reise til og fra Stortinget og som faller utenom de dagene vararepresentanten møter i Stortinget

Innkalte vararepresentanter kan etter søknad til Stortingets presidentskap også gis rett til å beholde godtgjørelsen i perioder de ikke er innkalt i følgende tilfeller:

- I perioder uten møter i plenum, når vararepresentanten møter for en representant som må antas å fortsette sitt fravær også etter den aktuelle perioden.
- Ut kalenderåret etter siste innkallingsdag før jul hvis vararepresentanten har møtt minst to måneder i sesjonen og ikke har annen inntekt i den perioden det søkes om å beholde godtgjørelsen.
- I andre særlige tilfeller.

Innkalte vararepresentanters opptjente godtgjørelse utbetales månedlig.

§ 5. *Tilleggsgodtgjørelse*

Stortingets første visepresident tilkommer en tilleggsgodtgjørelse på 14 prosent av den årlige godtgjørelsen. De øvrige visepresidentene tilkommer en tilleggsgodtgjørelse på 7 prosent.

Lederne for Stortingets fagkomiteer tilkommer en tilleggsgodtgjørelse på 7 prosent av den årlige godtgjørelsen. Den som fungerer som komitéleder ut over fem dager, tilkommer tilsvarende tilleggsgodtgjørelse som komitélederen for den tid fungeringen varer.

§ 6. *Forskudd på godtgjørelse*

Representantene kan etter søknad i særskilte tilfeller gis inntil to måneders godtgjørelse utbetalt på forskudd. Vilkårene for rett til forskudd og reglene for tilbakebetaling er de samme som for ansatte i staten.

§ 7. *Godtgjørelse under permisjoner*

Under permisjon fra Stortinget beholder representantene godtgjørelsen i inntil 14 dager, med mindre de meddeler at de gir avkall på slik godtgjørelse.

Stortingets presidentskap kan etter søknad beslutte at en representant skal beholde godtgjørelsen ut over 14 dager i følgende tilfeller:

- Ved permisjon på grunn av representantens sykdom eller skade.
- Ved permisjon til deltakelse på reise som medlem av delegasjon oppnevnt av Stortinget eller Stortingets presidentskap.
- Ved permisjon for å delta i møter eller utføre andre oppdrag etter oppnevning av Kongen, Stortinget eller et departement.
- Ved permisjon innvilget av velferdsgrunner.

Ved søknad om permisjon etter bokstav a må sykmelding fremlegges enten sammen med permisjons-søknaden eller snarest mulig etter at permisjonen er innvilget. Dersom dette ikke etterkommes, kan Stortingets presidentskap bestemme at godtgjørelsen skal falle bort for den resterende del av permisjonen.

Under svangerskaps-, omsorgs- og fødselspermisjon, og permisjon ved barns og barnepassers sykdom, har representantene rett til å beholde godtgjørelsen etter tilsvarende regler som for tilsatte i staten etter arbeidsmiljøloven kapittel 12, folketrykkeloven kapittel 14 og reglene i Hovedtariffavtalen i staten. Dette gjelder også for innkalte vararepresentanter for den perioden de er innkalt til å gjøre tjeneste.

Kapittel III. Dekning av utgifter til reise, flytting og barnepass

§ 8. *Generelt om reiseutgifter*

Alle reiser som skal dekkes av Stortinget, skal foretas på den mest kostnadseffektive måte, så langt dette er forenelig med utførelsen av oppdraget.

Reisene skal dokumenteres, også om de helt eller delvis dekkes av andre enn Stortinget.

Reiseregninger skal gjøres opp snarest mulig og senest innen én måned etter at reisen er avsluttet.

Stortingets presidentskap gir nærmere retningslinjer om dekning av reiseutgifter etter dette kapittel.

§ 9. *Utgifter på tjenestereise*

Representanter som foretar tjenestereiser i sammenheng med utøvelsen av stortingsvervet, innenlands og utenlands, får dekket sine reiseutgifter etter reglene i statens alminnelige reiseregulativer, bestemmelser etter kapittel IV og retningslinjer etter § 8 fjerde ledd.

Alle innenlands reiser er å anse som tjenestereiser, med mindre de er av rent privat art eller ikke har sammenheng med vervet som stortingsrepresentant.

Tjenestereiser utenlands i forbindelse med de faste parlamentarikerdelegasjoners virksomhet skal være godkjent av delegasjonsleder. Alle andre tjenestereiser utenlands skal være godkjent av Stortingets presidentskap.

På tjenestereiser utenlands kan det bare kreves dekning for legitimerte utgifter til overnatting.

Som hovedregel kan det ikke kreves dekning av reiseutgifter for ledsager. Når det er nødvendig for å ivareta Stortingets representative funksjoner, kan Stortingets presidentskap etter søknad likevel beslutte at slike utgifter helt eller delvis skal dekkes.

Stortingets presidentskap kan beslutte at representanter på tjenestereise kan få dekket nødvendige merutgifter til barnetilsyn, eventuelt reise- og oppholdsutgifter for én barnepasser. Dette gjelder inntil barnet fyller ett år, med mindre det foreligger særlige grunner som tilsier noe annet. Tapt arbeidsinntekt for ledsager dekkes ikke.

Det kan ytes forskudd til utgifter til tjenestereiser, jf. § 6.

§ 10. *Utgifter i forbindelse med fravær fra hjemmet*

Stortinget anses som fast arbeidssted for representantene. Med mindre noe annet er særskilt bestemt, betraktes arbeidsreiser mellom Stortinget og bosted (pendlerbolig eller privat bolig) som privatreiser og dekkes av representantene selv. Innkalte vararepresentanter får dekket faktiske utgifter til overnatting i den tiden de gjør tjeneste. Ved sykdom eller skade kan representantene få dekket særlige utgifter til transport til og fra Stortinget.

Representanter som bor mer enn 40 km fra Stortinget, kan få dekket utgifter til reiser til og fra Stortinget ved tiltredelse og fratredelse, sesjonsåpning og avslutning.

Representantene kan få dekket reiseutgifter mellom Stortinget eller pendlerboligen og representantenes hjemsted inntil én gang per uke. Representanter med barn i alderen 0 til 19 år som bor på hjemstedet, får dekket utgifter til inntil én ekstra hjemreise per uke. Dette ledd første og andre punktum gjelder ikke innkalte vararepresentanter som er innkalt for en kortere periode enn én hel uke.

Ved permisjon på grunn av sykdom, skade eller velferdsgrunner kan representantene få dekket reiseutgifter til og fra Stortinget og hjemsted eller annet innenlands oppholdssted.

Ved bruk av egen bil til reiser etter paragrafen her dekkes kilometergodtgjørelse etter satsene for tjenestereiser i staten.

§ 11. *Utgifter til flytting*

Representantene kan få dekket nødvendige utgifter til én flytting fra hjemsted til Oslo og én flytting

fra Oslo til hjemsted. Dette gjelder ikke innkalte vararepresentanter.

Flytting mellom pendlerboliger må representanten selv bekoste.

§ 12. *Utgifter til besøksreiser for representantenes familie*

Representanter kan få dekket reiseutgifter mellom representantens hjemsted og Oslo for medlemmer av representantens husstand samt egne barn under 18 år. Som medlemmer av husstanden menes ektefelle, samboer og barn under 18 år. Ordningen omfatter inntil to besøksreiser per berettiget person per år for representanter som bor mer enn 40 km fra Oslo. Representanter som har foreldreansvar for barn alene, kan i tillegg få dekket reiseutgifter til ledsager for barnet inntil det fyller 12 år.

Innkalte vararepresentanter som har gjort tjeneste i til sammen seks måneder eller mer i løpet av et kalenderår, har rett til dekning av besøksreiser etter første ledd.

§ 13. *Dekning av innkalte vararepresentanters utgifter til barnepass*

Etter søknad til Stortingets presidentskap kan innkalte vararepresentanter i særlige tilfeller få dekket nødvendige og dokumenterte utgifter til barnepass. Tapt arbeidsinntekt for barnepasser dekkes ikke.

Kapittel IV. Andre økonomiske ytelser

§ 14. *Feriepenger*

Stortingsrepresentanter som etter valg ikke fortsetter på Stortinget, mottar feriepenger etter satsene fastsatt i Hovedtariffavtalen i staten i januar påfølgende år. Feriepengegrunnlaget beregnes på grunnlag av godtgjørelsen utbetalt i siste kalenderår i valgperioden, inkludert eventuell fratredelsesytelse etter § 15. Leddet her gjelder tilsvarende for fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget mellom 1. juli og 31. desember.

Innkalte vararepresentanter får feriepenger på siste ordinære utbetalingsdag før avbrytelse av Stortingets forhandlinger i juni. Feriepengegrunnlaget beregnes på grunnlag av den mottatte godtgjørelsen i foregående kalenderår. Leddet her gjelder tilsvarende for fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget mellom 1. januar og 30. juni.

For valgte stortingsrepresentanter som trer ut av Stortinget utenom valg, eller innvilges permisjon ut valgperioden, gjelder samme regler som for fast møtende vararepresentanter som trer ut av Stortinget.

Stortingsrepresentanter som trer inn i regjeringen, har ikke krav på feriepenger. Feriepenger ytes heller ikke til innkalte vararepresentanter som etter beslutning av Stortingets presidentskap beholder

godtgjørelsen i perioden etter at Stortinget har avbrutt forhandlingene i juni. Disse får beregnet feriepenger etter første ledd, med utbetaling i januar året etter fratredelsen som vararepresentant.

§ 15. *Fratredelsesytelse*

Storingsrepresentanter og fast møtende vararepresentanter som etter valg ikke fortsetter på Stortinget, kan etter søknad til Stortingets presidentskap tilstås fratredelsesytelse tilsvarende månedlig godtgjørelse etter § 3 første ledd andre punktum, for inntil tre måneder. Tilleggsgodtgjørelse etter § 5, eller forhøyet godtgjørelse til stortingspresidenten etter § 3 første ledd første punktum, inngår ikke i beregningsgrunnlaget.

Innkalte vararepresentanter som har møtt sammenhengende i minst 12 måneder i én valgperiode, kan etter søknad til Stortingets presidentskap også tilstås fratredelsesytelse etter første ledd. I særlige tilfeller kan Stortingets presidentskap etter søknad beslutte at innkalt vararepresentant skal tilstås fratredelsesytelse i inntil én måned også ved kortere møteid.

Fratredelsesytelse kan ikke innvilges for mer enn til sammen tre måneder i løpet av én og samme valgperiode.

Stortingets presidentskap gir nærmere retningslinjer om fratredelsesytelse.

§ 16. *Etterlønn*

Storingsrepresentanter og faste vararepresentanter som etter valg ikke fortsetter på Stortinget, kan etter søknad til Stortingets presidentskap tilstås etterlønn for inntil tolv måneder etter opphør av fratredelsesytelse. I særlige tilfeller kan etterlønn innvilges i inntil 24 måneder.

Etterlønn utgjør 66 prosent av godtgjørelsen etter § 3 første ledd andre punktum. Tilleggsgodtgjørelse etter § 5, eller forhøyet godtgjørelse til stortingspresidenten etter § 3 første ledd første punktum, inngår ikke i grunnlaget for etterlønn.

Etterlønn er forbeholdt mottakere som kan dokumentere at de er aktivt arbeidssøkende eller gjennomfører relevant kompetanseheving.

Stortingets presidentskap gir nærmere retningslinjer om etterlønn.

§ 17. *Innhenting av opplysninger*

Stortinget kan innhente de opplysninger som er nødvendige for å kontrollere om vilkårene for fratredelsesytelse og etterlønn er eller har vært oppfylt i tilbakelagte perioder. Opplysninger kan blant annet innhentes fra nåværende og tidligere arbeidsgivere, pensjonsordninger, folketrygdens organer og skattemyndighetene.

Den som blir pålagt å gi opplysninger, plikter å gjøre dette uten godtgjørelse og uten hinder av eventuell taushetsplikt.

§ 18. *Bortfall og avkorting av fratredelsesytelse og etterlønn*

Dersom en representant har annen skattepliktig inntekt i ytelsesperioden, skal fratredelsesytelse og etterlønn bortfalle eller avkortes etter følgende regler:

- Bruttoinntekt fra hel stilling (minst 30 timer per uke), eller full pensjon (80 prosent eller mer), medfører bortfall av hele ytelsen for den perioden inntekten gjelder.
- Ytelsen skal ellers avkortes krone for krone mot annen inntekt i ytelsesperioden, herunder brutto lønns- og pensjonsinntekt og netto næringsinntekt. Ytelsen avkortes likevel ikke dersom annen inntekt i hele ytelsesperioden (fratredelsesytelses- og etterlønsperiode vurdert samlet) ikke overstiger 5 000 kroner. Dersom inntekten i perioden overstiger 5 000 kroner, kommer hele beløpet til avkorting.
- Inntekt som opptjenes i utlandet eller i Norge fra internasjonal organisasjon, regnes som inntekt etter bokstav b selv om inntekten er skattefri i Norge.
- Det skal ikke avkortes mot feriepenger etter § 14 eller kapitalinntekter.

Stortingets presidentskap gir nærmere retningslinjer om bortfall og avkorting av fratredelsesytelse og etterlønn.

Kapittel V. Øvrige bestemmelser

§ 19. *Dødsfall og yrkesskade*

Hvis en stortingsrepresentant eller fast møtende vararepresentant dør i løpet av valgperioden, skal de etterlatte utbetales representantens godtgjørelse for hele døds måneden samt de tre påfølgende månedene. I tillegg dekkes nødvendige utgifter i forbindelse med representantens begravelse.

Hvis en innkalt vararepresentant dør under reise til eller fra Stortinget eller i perioden vedkommende er innkalt for, dekkes nødvendige utgifter i forbindelse med vararepresentantens begravelse.

En stortingsrepresentant eller fast møtende vararepresentant skal ha gruppelevsforssikring (ytelse ved dødsfall) tilsvarende arbeidstakere ansatt i staten. En innkalt vararepresentant skal ha forsikring for den perioden han eller hun er innkalt for. Dette leddet gjelder også for stortingsrepresentanter som er i regjering.

En stortingsrepresentant eller fast møtende vararepresentant har rett til ytelse ved yrkesskade tilsvarende arbeidstakere ansatt i staten. En innkalt varare-

presentant har samme rett for den perioden han eller hun er innkalt for. Dette leddet gjelder også for stortingsrepresentanter som er i regjering.

§ 20. *Tilbakebetaling*

Dersom noen har mottatt en ytelse etter denne loven i strid med redelighet og god tro, kan beløpet kreves tilbakebetalt. En ytelse kan også kreves tilbake når mottaker, eller noen som har handlet på mottakers vegne, uaktsomt har gitt feilaktige eller mangelfulle opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra Stortingets side og mottageren burde ha forstått dette.

I andre tilfeller enn nevnt i første ledd kan det som er utbetalt for mye, kreves tilbake dersom særlige grunner gjør det rimelig. Ved vurderingen av om det foreligger særlige grunner skal det legges vekt på blant annet hvor lang tid det er gått siden den feilak-

tige utbetalingen fant sted og om vedkommende har innrettet seg i tillit til utbetalingen. Kravet om tilbakebetaling etter dette leddet er begrenset til det beløp som er i behold når vedkommende blir kjent med at utbetalingen var feilaktig.

Et beløp som blir krevd tilbake etter første eller andre ledd, kan enten dekkes ved trekk i fremtidige ytelser eller inndrives etter bestemmelsene i skattebetalingsloven. Slikt trekk avbryter foreldelsesfristen etter foreldelsesloven. Det kan kreves renter etter forsinkelsesrenteloven.

§ 21. *Ikrafttredelse*

Loven trer i kraft 1. januar 2017.

Fra samme tid oppheves lov 16. desember 2011 nr. 61 om godtgjørelse for stortingsrepresentanter og forskrift 8. desember 2011 om godtgjørelse for stortingsrepresentanter.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 24. november 2016

Olemic Thommessen

Marit Nybakk

Kenneth Svendsen

Svein Roald Hansen

Ingjerd Schou

Line Henriette Hjemdal

